

**COVID 19 BULAŞ RİSKİNE KARŞI İŞVERENLER
TARAFINDAN MESLAKTAŞLARIMIZA İMZALATILMAK
İSTENEN BELGELERE YÖNELİK BİLGİLENDİRME**

COVID-19 -Sağlık Hizmetlerinde Hemşirelerin Sağlığı

İşverenlerin Çalışan Sağlığını Koruma Yükümlülükleri

Sağlık Çalışanlarının Hakları

Değerli üyemiz,

Bu olağanüstü günlerde sağlığın kazanılması ve korunması için ciddi riskler alarak harcadığınız yoğun emek nedeniyle hepimize teşekkür ediyoruz.

Sizlerden ve tüm sağlık çalışanlarından gelen bilgilere göre pek çok sağlık kuruluşunda, aşağıdaki sorunlar yaşanmaktadır;

- Sağlık çalışanlarının çalışma koşullarındaki olumsuzluklar ve koruyucu ekipman eksiklikleri devam etmektedir,
- Sağlık çalışanlarına, çalıştıkları kurumlar tarafından gerekli eğitim verilmemekte, iş organizasyonunda yapılacak değişiklikler hakkında yeterince bilgilendirilmemektedir.
- COVID-19 ile ilgili özel tanı, tedavi şemalarıyla ilgili rehber vb. eğitim materyali verilmemektedir,
- COVID-19 için ayrı bir triaj mekânı sağlanmamaktadır,
- Çalışan sayısı arttırılmamakta, sağlık çalışanları hasta oldukları halde çalışmaya zorlanmakta, baskıcı ortamdaki taleplerini iletememektedir.^{1 2}
- Hemşirelere, 24 saat kesintisiz çalışmayı öngören nöbet çizelgeleri hazırlanıp uygulanmaya başlanmıştır.

Bu sorunların hemen hepsi, çalışanların sağlıklı ve güvenli koşullarda çalışma hakkıyla ve hastaların iyi sağlık hizmeti alma hakkı ile doğrudan ilgilidir.

Türkiye'nin tarafı olduğu Ekonomik, Sosyal ve Kültürel Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşme, Avrupa Sosyal Şartı, Biyo-Tıp Sözleşmesi, Anayasa'nın 2. Maddesi,17. Maddesi, 56. maddesi ve 90/son Maddesi ile 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu 4. Maddesi, 5. Maddesi ve 13. Maddesi başta olmak üzere pek çok düzenlemede; **devletlerin, işverenlerin, çalışanların güvenli ve sağlıklı koşullarda**

¹ http://www.ttb.org.tr/haber_goster.php?Guid=2f00bb7e-731e-11ea-b12d-d839943d748d

² Türk Tabipleri Birliği ve Tabip Odaları tarafından, sağlık çalışanlarından, uzmanlık dernekleri temsilcilerinden alınan bilgiler ve internet üzerinden uygulanan anketlere verilen cevaplar üzerinden derlenen veriler

çalışmasını sağlama, hastalara mesleki standartlara uygun sağlık hizmeti sunma ödevi bir hukuki yükümlülük olarak düzenlenmiştir.

1- İşverenlerin güvenli ve sağlık koşulların sağlanmasının ödevinin bir parçasını da iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınması, mesleki riskler, koruyucu ve önleyici tedbirler konusunda çalışanların bilgilendirilmesi ve çalışanlara eğitim verilmesidir.

6331 sayılı Yasa ve Çalışanların İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmelik uyarınca işverenlerin (kamu - özel fark etmeksizin) işçilere çalışanın tehlike ve risklere karşı korunmasını sağlayacak ve yapılacak işlerde karşılaşılabilecek sağlık ve güvenlik riskleri ile ilgili yeterli bilgi ve talimatları içeren nitelikte olması gerekecektir.

Covid-19 pandemisi nedeniyle verilecek iş sağlığı ve güvenliği eğitimi;

- Bulaşıcı hastalıktan etkilenen hastaların tedavisiyle ilgili riskler,
- Kendilerini ve başkalarını korumaya yardımcı olacak önlemler ve bu önlemlerin kullanılmamasına bağlı riskler
- Bulaşıcı hastalık salgını esnasında tedavi sağlama görevlerine ilişkin beklentiler;
- Kendileri veya ailelerinin kullanabileceği sosyal faydalara ilişkin bilgi;
- Çalışmamaları halinde doğabilecek yasal veya başka türlü sonuçlarla ilgili bilgileri içermelidir.

6331 sayılı Yasa ve Çalışanların İş Sağlığı Ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik uyarınca işverenlerin verdikleri bu eğitimleri kayıt altına alma yükümlülüğü bulunmaktadır. Yönetmeliğin 5/1 maddesinde katılımların eğitim katılım tutanağı ile kayıt altına alınması gerektiği, sonunda katılım belgesi düzenleneceği belirtilmiştir.

2- İŞVERENLERİN İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİNİ SAĞLAMA, BU ALANA İLİŞKİN EĞİTİMİ VERME SORUMLULUĞUNU ÇALIŞANA YÜKLEYEN BELGELER HUKUKA AYKIRIDIR, İMZALAMAYINIZ.

Sizlerden gelen başvurularda işverenlerin söz konusu yükümlülükleri yerine getirdiklerine ilişkin ekte örnekleri sunulan belgeleri imzalatmaya çalıştığını öğrendik. Ancak ilgili belgeleri incelediğimizde eğitimlerin verildiğinin yanı sıra her türlü güvenlik önleminin alındığı, kurumun herhangi bir sorumluluğunun bulunmadığı içeriklerine de yer verildiğini gördük. İşverenin, işyeri sağlığı ve güvenliği

eğitimini kayıt altına almak amacıyla hazırlandığı düşünölen belgelerde belirtilen ifadelere yer verilmesi hukuka aykırıdır.

İşverenden Çalışanların İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimlerinin Usul Ve Esasları Hakkında Yönetmeliđi Ek-2 numaralı ekinde örneği verilen eğitim belgesinin düzenlenmesini talep ederek bu belgeyi imzalamanızı, talebiniz kabul edilmez ise katıldığınız eğitimi, eğitimciyi, tarihi, saati ve yeri belirterek hazırlayacağınız yazıyı imzalayarak idareye vermenizi öneriyoruz. Eğer eğitim almadıysanız bu içerikteki belgeleri imzalamayınız.

Ayrıca "taahhütname" başlıklı bir diğer yazıda belirtilen biçimiyle 2020/4 sayılı genelge uyarınca dönüşümlü çalışması öngörölen üyelerimizin 8.30-17.30 saatleri arasında ulaşılabilir olmaları isteminin toplum sağlığı, kamu yararı ve hizmet gereklerine uygun olduğu düşünölmektedir. Özellikle Covid 19 pandemisi nedeniyle sağlık çalışanlarının da hızla enfekte olduğu düşünöldüğünden ekibin önemli üyelerinden hemşirelere olan ihtiyacın artacağı da açıktır.

Bununla birlikte yazıda geçen virüsün bulaşmasını/yayılmasını önlemek için her türlü önlemin alınmasının sağlık çalışanlarına devredilmesi de hukuka aykırıdır. 6331 sayılı Yasa uyarınca çalışanların güvenliği için gerekli önlemleri almak, koruyucu ekipman, malzeme vs bulundurmak işverenin görevidir. 6331 sayılı Yasa'nın 19/2. maddesinde çalışanların işveren tarafından verilen eğitim ve talimatlar doğrultusunda yükümlölükleri ise;

- a) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tehlikeli madde, taşıma ekipmanı ve diğer üretim araçlarını kurallara uygun şekilde kullanmak, bunların güvenlik donanımlarını doğru olarak kullanmak, keyfi olarak çıkarmamak ve değiştirmemek.
- b) Kendilerine sağlanan kişisel koruyucu donanımı doğru kullanmak ve korumak.
- c) İşyerindeki makine, cihaz, araç, gereç, tesis ve binalarda sağlık ve güvenlik yönünden ciddi ve yakın bir tehlike ile karşılaştıklarında ve koruma tedbirlerinde bir eksiklik gördüklerinde, işverene veya çalışan temsilcisine derhal haber vermek.
- ç) Teftişe yetkili makam tarafından işyerinde tespit edilen noksanlık ve mevzuata aykırılıkların giderilmesi konusunda, işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak.

d) Kendi görev alanında, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlanması için işveren ve çalışan temsilcisi ile iş birliği yapmak

şeklinde sayılmıştır.

Dolayısıyla ilgili belgeleri virüsün bulaşmasını/ yayılmasını önlemek için her türlü tedbiri kendiliğimden alacağımı şeklindeki ibarenin hukuka aykırı olduğundan bu bölümün üstünün çizilerek imzalanmasını ya da “virüsün bulaşması/yayılması için öncelikle işverenin alacağı önlemleri yerine getirmesi koşuluyla” şeklinde bir şerh düşülerek imzalanmasını öneriyoruz.

Talepleriniz kabul edilmez ise İl Sağlık Müdürlükleri Derneğimiz ve sendikalarla iletişim kurmanızı öneriyoruz.

3- Kendi sağlığını koruyucu donanımınız işveren tarafından size verilmelidir, COVID-19 bulaş riskine karşı kişisel koruyucu donanımınız olmadan sağlık hizmeti vermeye zorlanamazsınız. Bu durum hem sizin, hem de hastalar yönünden yaşamı tehdit edecek derecede ciddi bir sağlık riski oluşturur. Anayasa ve tarafı olduğumuz uluslararası sözleşmeler uyarınca herkesin sağlıklı bir biçimde yaşama hakkı vardır. Yaşam ve sağlığınız risk altında olmasına karşın çalışma göreviniz sınırsız değildir.

Böyle bir durumda, çalışma arkadaşlarınız ile birlikte sorunu bir tutanak altına alarak derhal çalıştığınız sağlık kuruluşunun yöneticisine yazılı olarak iletip, riskten koruyucu tedbirin alınmasını, aksi halde 6331 Sayılı Kanununun 13. Maddesi uyarınca çalışmayı sürdürme koşullarınızın bulunmadığını bildirebilir, bu başvurunuza rağmen sorun giderilmez ise bağlı bulunduğunuz İl Sağlık Müdürlüğünü, Derneğimizi, üyesi olduğunuz sendikayı durumdan haberdar etmeniz ve çözüm için destek istemenizi öneririz. Ayrıca işyerlerinde bulunan iş sağlığı ve güvenliği, çalışan güvenliği kuruluna başvurabilir; Aile, Çalışma ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'na şikayette bulunabilirsiniz.

Çalışma ortamındaki risklerden koruyucu donanım olmasına rağmen bunların temin edilmemesi, sağlık çalışanlarının donanım olmadan çalışmaya zorlanması halinde ilgili yöneticilerinin davranışı; zararlı bir sonucun doğup doğmamasına bağlı olarak, Türk Ceza Kanununda düzenlenen görevi kötüye kullanma, bilinçli taksirle yaralama ya da ölüme sebebiyet verme suçları yönünden değerlendirilebilir.